

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobců: **a) Ing. P. H., MBA, b) J. H., c) Mgr. M. Ch., d) Mgr. M. Ch., a e) PhDr. V. J.,** všichni zastoupeni Mgr. Jaroslavem Srbou, advokátem se sídlem Údolní 567/33, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, Brno, za účasti osob zúčastněných na řízení: **I) Ing. A. K., II) Bc. M. K.,** oba zastoupeni Mgr. Milošem Švandou, advokátem se sídlem třída Kpt. Jaroše 1947/37a, Brno, **III) E.ON Česká republika, s. r. o.,** se sídlem F. A. Gerstnera 2151/6, České Budějovice, a **IV) CETIN a.s. (dříve Česká telekomunikační infrastruktura a.s.),** se sídlem Českomoravská 2510/19, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobců a) až e) proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 17. 12. 2019, č. j. 29 A 10/2019 – 171, o návrhu žalobců a) až e) na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **se z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Včas podanou kasační stížností napadli žalobci a) až e) (dále jen „stěžovatelé“) v záhlaví označený rozsudek, jímž Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) zamítl jejich žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 11. 2018, č. j. JMK 162681/2018. Výrokem I. tohoto rozhodnutí žalovaný zamítl odvolání paní X jako nepřipustné; výrokem II. zamítl odvolání stěžovatelů a potvrdil rozhodnutí ze dne 27. 7. 2018, č. j. S-MI 6836/2012-SÚ-Ho-132, jímž Městský úřad v Ivančicích (dále jen „stavební úřad“) na žádost osob zúčastněných na řízení I) a II) ze dne 11. 4. 2012 dodatečně povolil stavbu „*Přístavba, stavební úpravy a nástavba podkroví objektu bez čp/če (bývalé lázně) na ulici X, na pozemcích parcel. č. st. X (zastavěná plocha a nádvoří), X (zahrada) kat. území X, pro změnu užívání na rodinný dům s kanceláří*“.

[2] Dne 14. 7. 2020 byl Nejvyššímu správnímu soudu v rámci řízení o kasační stížnosti doručen přípis, jehož obsahem je návrh stěžovatelů na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Tento návrh stěžovatelé odůvodnili hrozící újmou spočívající v tom, že pokud dojde k realizaci nástavby ze strany osob zúčastněných na řízení I) a II), jejího odstranění se budou domáhat jen velmi obtížně. Podle stěžovatelů stavebníci na podkladě napadeného rozsudku již započali s realizací stavby (k tomu stěžovatelé přiložili fotografickou dokumentaci). Jedinou újmou, která by mohla vzniknout stavebníkům, přitom stěžovatelé

spatřují v posečkání s provedením stavby, což je dle jejich názoru v kontextu celé délky řízení akceptovatelné. Stěžovatelům taktéž vzniká újma spočívající v (podle nich) neoprávněném užívání pozemku parc. č. X v k. ú. X stavebníky (chůze, dovážka stavebního materiálu a zvýšený pohyb osob v souvislosti se stavbou); správní orgány podle stěžovatelů překročily své kompetence, když si učinily úsudek o jejich námitce týkající se existence a rozsahu břemene průchodu a průjezdu zřízeného k předmětné stavbě. Ani správní orgány ani soud dále nevzaly v potaz, že průchodu a průjezdu tímto pozemkem brání zídka s oplocením ve vlastnictví stěžovatelů, kterou by stavebníci museli zbourat, aby například mohli navézt větší množství stavebního materiálu, čehož se stěžovatelé obávají. Bez významu podle nich není ani skutečnost, že právními předpisy požadovaná nová odstavňá stání spojená s výstavbou nových bytových jednotek v nástavbě jsou stavebníky umístěna ve vnitrobloku a byla by dostupná pouze v případě, že by stavebníci vybudovali novou příjezdovou cestu, která nyní neexistuje, ani není napadeným rozhodnutím povolována. Navíc, ze znaleckého posudku vypracovaného doc. Ing. Milošem Zichem, Ph.D. AI., vyplývá, že konstrukce klenby průjezdu domem na předmětném pozemku je ve staticky špatném stavu, stejně jako zdivo. Dá se tedy předpokládat, že zvýšená míra užívání průjezdu tento nevyhovující stav ještě zhorší, přičemž náklady na sanaci by nesli stěžovatelé.

[3] Žalovaný se domnívá, že pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nejsou naplněny předpoklady. Podle něj z odborné dokumentace předložené v řízení vyplývá, že v důsledku rekonstrukce předmětného objektu nedojde k zastínění oken domů stěžovatelů nad normou stanovenou dobu, respektive že rekonstrukce na toto zastínění nemá dopad. Stavebníci mají zajištěno právo průchodu, příp. průjezdu k objektu formou věcného břemene zapsaného v katastru nemovitostí. Jeho výkon je pak otázkou soukromoprávní, do které stavební úřad nemůže zasahovat; žalovaný však poukázal na presumpci správnosti údajů zapsaných v katastru nemovitostí. Co se týče špatného stavu klenby průjezdu, na který upozorňují stěžovatelé, ten se předmětného řízení netýká a ani v dodatečném povolení stavby nelze nařídit či podmínit úpravu sousední stavby.

[4] Osoby zúčastněné na řízení I) a II) (dále jen „osoby zúčastněné“) s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nesouhlasí. Na předmětném objektu žádné stavební práce od okamžiku zahájení řízení o dodatečném povolení stavby neprováděly ani neprovádějí, což doložily protokolem stavebního úřadu ze dne 27. 7. 2020 a fotografiemi. V červnu tohoto roku pouze dokončily stavbu vodovodní a kanalizační přípojky dle samostatného územního souhlasu ze dne 25. 10. 2019, který doložily již v řízení před krajským soudem. Zdůraznily také, že stavební práce jsou naopak prováděny na budově č. p. X postavené na pozemku ve spoluvlastnictví stěžovatelů a) a b), kde probíhá oprava štitové zdi budovy, přičemž lešení a další stavební zázemí jsou bez souhlasu (či alespoň vyrozumění) osob zúčastněných, umístěny na jejich pozemku. Stavební materiál je nadto dopravován přes průjezd, jehož klenba je dle tvrzení stěžovatelů ve staticky špatném stavu, a zde je také skladován. Tato tvrzení osoby zúčastněné též doložily fotografiemi. Zdůraznily také, že v případě realizace stavby před rozhodnutím o kasační stížnosti by se jednalo o stavbu provedenou bez potřebného povolení a jako taková by byla v konečném důsledku odstraněna. Nadto má být půdorys původní stavby zmenšen a poměry týkající se zastínění taktéž nebudou zhoršeny. Dle názoru osob zúčastněných je navíc návrh nedostatečně odůvodněn, jelikož je obecný a tvrzené dopady se týkají pouze některých

pokračování

stěžovatelů. Co se týče problematiky užívání pozemku parc. č. X, zde absentuje příčinná souvislost mezi výkonem napadeného rozhodnutí a nebezpečím vzniku tvrzené újmy. Ke stěžovateli zmiňované zídce bránící příjezdu pak osoby zúčastněné odkázaly na projektovou dokumentaci, z níž je zřejmé, že tato nerovnost bude překonána formou postupného snížení terénu, a nadto je zídka zjevně součástí pozemku parc. č. X, který je ve vlastnictví osob zúčastněných. Nadto se jedná o stěžovateli nově uplatněnou skutečnost, ke které se v soudním řízení nepřihlíží.

[5] Podle § 107 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) nemá kasační stížnost odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se přitom užije přiměřeně. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přiznává žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[6] Nejvyšší správní soud předně upozorňuje na mimořádnou povahu odkladného účinku. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví je mimořádným opravným prostředkem. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti odnímá Nejvyšší správní soud před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocnému rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé a výjimečné případy. Soud k tomu dodává, že není možné obecně definovat výčet případů, který je možné zahrnout pod § 73 odst. 2 s. ř. s., protože uvedené ustanovení patří mezi normy s vysoce abstraktní hypotézou.

[7] Pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti musí být v souladu s usnesením rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 – 58, publ. pod č. 3270/2015 Sb. NSS, splněny tři materiální předpoklady: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu, 2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, 3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Újma, která má hrozit stěžovateli, nesmí být vzhledem k jeho poměrům bagatelní, ale naopak významná, taková, která opravňuje, aby v jeho konkrétním případě pravidlo, že kasační stížnost odkladný účinek nemá mít, nebylo výjimečně uplatněno. Současně se nesmí jednat o újmu hypotetickou, ale o újmu stěžovateli bezprostředně hrozící. Vznik takto chápané újmy musí být také v příčinné souvislosti s výkonem či jiným právním následkem plynoucím z rozhodnutí krajského soudu. Při posuzování návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je proto třeba, aby se soud primárně zaměřil na zkoumání, zda stěžovatel uvádí skutečnosti, které by dokládaly možnost vzniku jeho nepoměrně větší újmy oproti jiným osobám. Tyto skutečnosti jsou vždy individuální, závislé pouze na osobě a situaci stěžovatele.

[8] Stěžovatelé v návrhu zdůrazňují zejména obavu z realizace stavby, jejíhož odstranění by se případně domáhali jen velmi obtížně. Tvrdí také, že právě na podkladě napadeného rozsudku realizace stavby již započala, což dokládají fotografiemi.

[9] Nejvyšší správní soud má na jedné straně pochopení pro obavu stěžovatelů z realizace stavby, naproti tomu však nemůže odhlédnout od toho, že samotné správní řízení o dodatečném povolení stavby bylo zahájeno již v roce 2012 a trvalo více než 6 let, během kterých osoby zúčastněné nemohly s výstavbou započít. Samotná obava stěžovatelů o realizaci stavby tak nemůže významně přesahovat újmu, která vznikla osobám zúčastněným v důsledku délky stavebního řízení. Dále je nezbytné zohlednit i skutečnost, že žalobě proti rozhodnutí žalovaného nebyl přiznán odkladný účinek. To sice není překážkou k tomu, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek a i přes značný časový rozestup tak pozastavil účinky žalobou napadeného správního rozhodnutí (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019 - 38), nicméně v dané situaci je podle názoru rozhodujícího senátu třeba, aby stěžovatel Nejvyššímu správnímu soudu tvrdil skutečně významné okolnosti, které jednak nemohl uplatnit v řízení o žalobě, a které současně náležitě ospravedlňují tak výjimečný zásah, jako je zpětné odejmutí právních účinků žalobou napadeného rozhodnutí, pro něž krajský soud neshledal důvody již v řízení o žalobě. Takové okolnosti však stěžovatelé v projednávané věci ve svém návrhu netvrdili.

[10] Tvzení stěžovatelů, že stavebníci s realizací stavby po vydání napadeného rozsudku započali, přitom neshledal Nejvyšší správní soud věrohodným. Stěžovatelé k návrhu přiložili fotografie, které mají toto jejich tvrzení prokazovat, nicméně z těch nelze žádným způsobem seznat datum jejich pořízení. Na fotografiích jsou sice zachyceny osoby, které zřejmě provádějí stavební práce na části pozemku před předmětnou budovou, avšak tato budova zachycená na fotografiích nevykazuje žádné změny nasvědčující postupujícím pracím odpovídajícím stavebnímu povolení, které je předmětem tohoto řízení. Naproti tomu osoby zúčastněné soudu doložily potvrzení ze dne 29. 7. 2020 vydané příslušným stavebním úřadem, ze kterého se podává, že se stavbou se nepokračuje a míra rozestavěnosti se oproti stavu zachycenému ve stavebním spise nezměnila. Současně soudu sdělily, že v červnu tohoto roku pouze dokončily stavbu vodovodní a kanalizační přípojky, dle samostatného územního souhlasu ze dne 25. 10. 2019, který byl předložen již v rámci řízení o žalobě. Tomuto závěru pak svědčí i skutečnost, že osoby zúčastněné disponovaly pravomocným stavebním povolením již po dobu celého řízení před krajským soudem, a přestože žalobě stěžovatelů nebyl krajským soudem přiznán odkladný účinek, se stavbou nezapočaly. Stejně tak soud přihlédl k tomu, že i v řízení o kasační stížnosti osoby zúčastněné prohlásily, že s ohledem na svoji právní a ekonomickou jistotu s realizací stavby nehodlají započít, dokud nebude o kasační stížnosti rozhodnuto.

[11] Pokud jde o argumentaci stěžovatelů stran existence věcného břemene průchodu a průjezdu přes jejich pozemek a související argumentace týkající se staticky špatného stavu konstrukce klenby průjezdu domem na tomto pozemku, k té se již dostatečně vyjádřil krajský soud v odůvodnění usnesení ze dne 30. 5. 2019, č. j. 29 A 10/2019 - 100, kterým žalobě stěžovatelů nepřiznal odkladný účinek. S jeho závěrem, že se jedná o soukromoprávní otázku a že obsah daného práva nijak neodvisí od rozhodnutí správních orgánů, se Nejvyšší správní soud ztotožňuje a pro stručnost na odůvodnění tohoto usnesení odkazuje. Zbývající argumentaci stěžovatelů (eventuální nutnost zbourání zídky s oplocením, která brání průchodu a průjezdu tímto pozemkem, a budování nové příjezdové cesty k předmětné stavbě) pak Nejvyšší správní soud vyhodnotil jako

pokračování

spekulativní a neosvědčující žádnou bezprostředně hrozící újmu, která by stěžovatelů hrozila.

[12] Ze všech uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebyly v projednávané věci naplněny. Soud proto rozhodl podle § 107 s. ř. s., ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. tak, že kasační stížnosti stěžovatelů nepřiznal odkladný účinek.

[13] Nejvyšší správní soud na závěr dodává, že rozhodnutím o odkladném účinku kasační stížnosti žádným způsobem nepředjímá meritorní rozhodnutí ve věci (viz usnesení tohoto soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, publikované pod č. 1072/2007 Sb. NSS).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 20. srpna 2020

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu